

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Raarvihken Tjielte/Røyrvik kommune

**ANNJEBODTS LAAVENJOSTOELATJKOE Raarvihken tjielten jñh
Saemiedigkien gaskem átnoen bijre guektiengïelevoetevierhtijste
2018 raejeste**

**MIDLERTIDIG SAMARBEIDSAVTALE mellom Røyrvik kommune og
Sametinget om bruken av tospråklighetsmidlene fra 2018**

ANNJEBODTS LAAVENJOSTOELATJKOE Raarvihken tjielten jih Saemiedigkien gaskem átnoen bijre guektiengielevoetevierhtijste 2018 raejeste

Artihkele 1: Latjkoen ulmie

Daan latjkoen ulmie lea aktem ihkuve laavenjostose sjihteladtedh Saemiedigkien jih Raarvihken tjielten gaskem reeremisnie saemielaakan gielenjoelkedassijste. Raarvihken tjielte edtja sjihtesjadtedh guktie saemieh maehtieh altese gielen Raarvihken tjieltesne, vaarjelidh jih evtiedidh jih gaajhkesh dovnesh reaktam utnieh gagkestimmiem saemiengielesne áadtjodh, gosse byjjes etaatigujmie govlehtellieh- dovne byjjes etaatigujmie mah tjieltesne tseegkesovveme jih byjjes etaatigujmie mah tjieltesne gihtelieh- Vg goh Byjresedirektoaraate jih NTE.

Daan laavenjostoelatjkoen ulmie lea Saemielaaken gielenjoelkedassh mah edtjeh vihkeles reaktah árrøejidie gorredidh, saemien gielen átnoen- jih evtiedimmien bijre Raarvihken tjieltesne. Daate latjkoen ij naan gaertjedimmieh dieditesne biejh Saemielaaken njoelkedassi mietie, jih Saemielaaken njoelkedassh daan latjkoen ávtene báata. Vaallah heaptøjne árrødh akten laavenjostose mij ij leah daennie latjkosne neebnesovveme jallh laavenjostose jeatjah Namdaelien tjielti gujmie, mij lea akte siejhme evtiedimmie.

Artihkele 2: Laavenjostoen vuekie

Laavenjostoelatjkoen sjiekh lea Saemiedigkien nænnoestimmie aamhtese 011/11 Orre juekemesjiekh guektiengielevierhtieh dáastodh. Lissine vuesiehtibie aamhtese SD 046/16 Reeremedajvese- saemien gielide- laavenjostoelatjkoeh jih guektiengieleáarjegh. Saemiedigkie tjieltide eevtjeh edtjeh gielesoejkesje saemien gielebarkojde darjodh, seammalaakan goh jeatjah soejkesjh tjieltine stealladidh.

Artihkele 3: Ryøknemenjoelkedassh guektiengielevoetedáarjose

Betniedáarjoe lea 40% dehtie állesth guektiengielevoetemiereste tjieltide jih seammaligke reeremetjietti gaskem juakasávva. Gagkestimmielie lea 35% dehtie állesth guektiengielevoetemiereste tjieltide, jih reeremetjietti juakasávva daej möölemeektievoeti mietie: Man gellieh learohkh mah saemien voestes gieline maadthskuvlesne utnieh (aarvoe 44%), man gellieh learohkh mah saemien mubpine gieline utnieh (aarvoe 25%) jih man gallesh mah leah Saemiedigkien veeljemelåhkosne (aarvoe 31%). Evtiedimmiebielie lea 25% dehtie állesth guektiengielevoetemiereste tjieltide. Evtiedimmiebielie darjomi mietie dennie 3- jaepien darjomesoejkesjen staeriesávva jih laavenjostoelatjkoen mietie fiereguhte tjielten jih Saemiedigkien gaskem.

Artihkele 4: Betnie- jih gagkestimmielie

Tsiehkie 1: kommunikasjovne jih bievnesh

Saemielaaken gielenjoelkedassi mietie § 3-2 dle bievnesh jih bieljelimmieh edtjeh daaroen- jih saemiengielesne árrødh.

- Raarvihken tjielte edtja gielem internedtesæjrosne jih sosijaale meedijisnie nuhtjedh jih evtiedidh.
- Nommesjimmie tjaatsegh, syökemegoerh jih biëvnesh edtjeh saemiengielesne årrodh. Raarvihken tjielte sæjhta mubpide aktöörise goh SNO- jih politijem eevtjedh edtjeh muvhtth nommesjamme tjaatsegh- jih gaskesadtemetjaalegh saemiengielese jarkoestidh.
- Barkoebieljelimieh jih bæjhkoehimmieh edtjeh saemiengielesne bæjhkoehdidh. Muvhtth pressebiëvnesh edtjeh aaj saemiengielesne årrodh.

Tsiehkie 2: Profileeringe jih vååjnoes darjodh

Saemienlaake § 1-5 vihteste saemien jih nöörjen Leah seammavyörtegs gielh, jih edtjeh mirrestalleldh årrodh daej nænnoestimmiej mietie saemielaaken 3.kapihtelisnie. Edtja dam, dan gâhkese guktie gåarede, gaajkhk tjielten giehtelimmine vååjnoes darjodh.

- Gaajkhk tjielten/ byjjes gåetine, kontovrh, vuajadahk jj. saemien gielesne sjiltadidh.
- Saemien nommh, sijjienommh, adressh jj. edtjeh sjiehtesjadtedh guktie riektes laakan tjielten vaarkhoe- jih päästesysteemesne jih giehteldimmine tjaalasuvviah.
- Edtja dam saemien gielem vååjnoes darjodh åålmehmiehtjiesdajvesne, vaarjelimmietjahtesne, vuertemetjiehtjelisnie, tjåanghkies sijjine, tjåanghkoetjiehtjelinie jih dåastovinie dejnie tjielten giehteldimmine.

Tsiehkie 3: Maahtoevtiedimmie saemien gielesne Raarvihken tjieltesne

Raarvihken tjielte diedtem åtna, Saemielaaken gielenjoelkedassi §3-7 mietie, sjiehtesjadtedh guktie tjielten barkijh permisjovnem baalhkinie åadtjoeh guktie saemien gielem lieredh.

- Raarvihken tjielte edtja barkijh saemien gielemaahtojne utnedh mah diedtem utnieh saemien giele- jih kultuvreråjvarimmieh sjsjnjelh organisasjovnesne iktedidh.
- Barkijh Raarvihken tjieltesne edtjeh faalenassh saemien ööhpehtimmien bijre åadtjodh. Barkijh edtjeh nuepiem åadtjodh seminaarine jih kuvsjine dåeriedidh mij lea saemien gielen, kultuvren jih jeatjah daerpies ööhpehtimmiej bijre.
- Gosse bæjkoehdieh barkoeh gaavnoes, dle maahtoeh saemien gielesne, kultuvresne jih jieliemisnie Leah lissiemahtoeh gosse kandidaath jeatjah gaavhtan seamma maahtoem utnieh.

Tsiehkie 4: individuelle gyrhkeles darjomh

Saemielaaken njoelkedassi mietie § 3-6 dle gaajkhkesh dovnesh reaktoem utnieh individuelle gyrhkeles dienesjh saemien gielesne Dennie nöörjen gærhkoen åålmeginie reeremedajvesne åadtjodh.

Tsiehkie 5: Vijrebe reaktah saemien gielem healsoe jih healsoesuerkesne nuhtjedh

Dihthe mij sæjhtha saemien gielem nuhtjedh guktie jijtsh iedtjh gorredidh voenges jih regijovnaale byjjes healsoe- jih sosijaaleinstitusjovnine reeremedajvesne reaktoem utnieh gagkestimmiem saemien gielesne åadtjodh.

- Barkijh saemien maahtojne dej joekehth barkoetijjide joekeidh.
- Barkijh saemien maahtojne saemiej åtnojde jih hiejevieviehkiefaaeldahkesne utnedh.
- Edtja toelhkem konsultasjovnine healsoejarngesne faaledh jih aamhtesegietedallijnie

Tsiehkie 5b: Vijrebe reaktah saemien gielem eatnemereeremisnie nuhtjedh

Dihthe mij sæjhtha saemien gielem nuhtjedh guktie jijtsh iedtjh gorredidh voenges jih regijovnaale byjjes eatnemereeremisnie saemien- reeremedajvesne, reaktoem utnieh gagkestimmiem saemien gielesne åadtjodh.

Artihkele 5: Evtiedimmiebielie

Sjiekh ulmide jaksedh:

- Tjielte gieleevtiedimmiedarjomh maanide jih noeride maanagiertesne/ skuvlesne faalede, jih/ jallh goh eejehtimmiefaaleldahke.
- Tjielte saemiengieleraajvarimmieh voengen almetjidie faalede.
Daate evtiedimmiebielie edtja raajvarimmide nuhtjedh mah sijhtieh dam saemien gielem jih kultuvrem Raarvihken tjieltesne nænnoestidh. Raarvihken tjielte sæjhtha daejtie strategijide latjkoelhkem prioriteradidh.
- Jijnjebh gieliesijjeh tseegkedh, dovne sjisjnjelh jih tjielten bæjngolen.
- Eevtjedh jollebe maahtoem saemiengielesne jih kultuvresne åadtjodh.
- Saemien gielem jih kultuvrem vååjnoes darjodh, evtiedidh jih vitaliseradidh.
- Gieleskreejrehtimmie jih kultuvredarjomh skuvlesne jih maanagiertesne hөөlthedh.
- Joekehth sijjeh maanide jih noeride evtiedidh dovne maanagiertesne jih skuvlesne gusnie bievnesh jih maahtoeh saemien gielen jih kultuvren bijre.
- Eejhtegidie jih maanide bievnedh jih skreejredh, guktie saemiestidh jih saemiengielem ööhpehtimmiegieline veeljedh.
- Raajvarimmieh tseegkedh guktie identiteetem nænnoestidh.
- Orre dokumentasjovne- jih dorjehtimmieprosjeekth jaarhkedh jih evtiedidh.

Daer strategijide maam bijjielisnie neebneme edtja vihtiestidh aktene 3- jaepien darjomesoejkesjisnie maam edtja daan laavenjostoelatjkose ektiedidh.

Artihkele 6: Vijriegåbpoe barkoe jih reekteme

Raarvihken tjielte diedtem åtna aktem 3- jaepien darjomesoejkesjem darjodh, jih fierhten jaepiem reektehtsem tjaeledh jih regnskapem Saemiedægkan darjodh dej ulmiej bijre mah leah daennie laavenjostoelatjkosne.

Gåabpatjahkh edtjeh gellien aejkien sinsitnine gaskesadtedh jih vijriegåbpoe latjkoebarkoem- jih statusem giehtjedidh.

Artihkele 7: Faamoetijje jih jarkelimmie

Evtebe laavenjostoelatjkoebøelhke lij daennie boelhkesne 2013-2015. Daate annjebodts latjkoee lea goske dihte orre tjieltekatgorijh jih åasamodeellh leah riejries. Mijjeh vuesiehtibie aamhtesasse SD 052/17 Tjiieltenkatgorijh- Saemien Gieledajve desnie gusnie tjieltekatgorijide nænnoestamme.

Daam latjkoem nænnoestimmie saemiedigkieraeresne aamhtesne _____ jih Raarvihken tjieltesne aamhtesne _____ sjiehtesji. Ajve daej guejmieh maehtieh laavenjostoelatjkoem Raarvihken tjiielten jih Saemiedigkien gaskem jarkelidh.

Guovdageaidnu 20.12.18

Saemiedigkiepresideente

Tjiielten åvtehke

Daah laakh, bihkedassh jih tjaatsegh varomem biejjeh daan laavenjostoelatjkose:

- Saemielaaken gielenjoelkedassh
- Tjiieltelaake (daaletje jih orre laake nænnoestamme)
- Naturmangfoldlaake
- Laake sijjienommi bijre
- Saemiedigkien nænnoestimmie aamhtesne SD 011/11 Orre joekedimmievehtah joekedemman guektiengielevøetevierhtijste
- Saemiedigkien daaletje budsjetde
- Saemiedigkien nænnoestimmie aamhtesne SD 052/17 Tjiieltekatgorijh- Saemien gieledajve gusnie tjiielten katgorijh
- Njoelkedassh 2003-01-07-13 saemielaaken gielenjoelkedassh § 3. Vijrebe vierhkiedajveste “ Njoelkedassh saemielaakesne § 3- 2, § 3-3 mubpede lihtse, § 3-7 jih § 3-11, dah aaj Direktoraatese eatnemereeremasse jih Romsen universiteetese”

MIDLERTIDIG SAMARBEIDSAVTALE mellom Røyrvik kommune og Sametinget om bruken av tospråklighetsmidlene fra 2018

Artikkel 1: Mål for avtalen

Formålet med denne avtalen er å legge forholdene til rette for et varig fast samarbeid mellom Sametinget og Røyrvik kommune i forvaltning av samelovens språkregler. Røyrvik kommune skal legge forholdene til rette for at samene skal kunne bevare og utvikle sitt språk i Røyrvik kommune, og alle har rett til å bli betjent på samisk når de henvender seg til offentlige etater – både offentlige etater som har fast tilhold i kommunen, og offentlige etater som utfører virksomhet i kommunen – som f. eks Miljødirektoratet og NTE.

Grunnlaget for denne samarbeidsavtalen er Samelovens språkregler som skal sikre innbyggerne grunnleggende rettigheter vedrørende bruk og utvikling av samisk språk i Røyrvik kommune. Denne avtalen setter ingen begrensinger i ansvaret etter Samelovens språkregler og reglene i Sameloven går foran denne avtalen. Avtalen skal heller ikke være til hinder for samarbeid som ikke er nevnt i denne avtalen, og et samarbeid med andre Namdalskommuner, er en naturlig utvikling.

Artikkel 2: Samarbeidets karakter

Bakgrunnen til denne samarbeidsavtalen er Sametingets vedtak i sak 011/11 Nye tildelingskriterier for tildeling av tospråklighetsmidlene. I tillegg henvises det til sak SD 046/ 16 Forvaltningsområdet for samisk språk — samarbeidsavtaler og tospråklighetstilskudd. Sametinget oppfordrer kommunene til å utarbeide språkplaner for samisk språkarbeid på lik linje med andre kommunale planer.

Artikkel 3: Beregningsregler for tospråklighetstilskuddet

Basistilskuddet utgjør på 40 % av den totale tospråklighetsrammen til kommunene og fordeles likt mellom forvaltningskommunene. Betjeningsdelen utgjør av 35 % av den totale tospråklighetsrammen til kommunene og fordeles til forvaltningskommunene basert på følgende måleenheter: Antall elever med samisk som førstespråk i grunnskolen (vektlegges 44 %), antall elever med samisk som andrespråk i grunnskolen (vektlegges 25 %) og antall innmeldte i Sametingets valgmanntall i kommunen (vektlegges 31 %). Utviklingsdelen utgjør 25 % av den totale tospråklighetsrammen til kommunene. Utviklingsdelen reguleres i henhold til aktivitetene i den 3-årige aktivitetsplanen og i henhold til samarbeidsavtalen mellom den enkelte kommune og Sametinget.

Artikkel 4: Basis- og betjeningsdelen

Pkt 1: Kommunikasjon og informasjon.

I følge Samelovens språkregler § 3-2. skal informasjon og annonseringer være på norsk og samisk.

- Røyrvik kommune skal øke og utvikle bruken av samisk på kommunens internettside «og ved bruk av sosiale medier.»
- Utvalgte dokumenter, søknadsskjema og informasjonsmateriell skal være på samisk
Røyrvik kommune vil anmode om at eksterne aktører som SNO og politiet bruker samisk på utvalgte dokumenter og kommunikasjonsmaterieil.
- Stillingsannonser og kunngjøringar skal annonseres på samisk. Et utvalg av pressemeldingene skal også sendes ut på samisk.

Pkt 2: Profilering og synliggjøring.

Sameloven § 1-5 slår fast at samisk og norsk er likeverdige språk, og at de skal være likestilte etter bestemmelsene i samelovens kapittel 3. Dette skal så langt det er mulig synliggjøres i alle kommunale virksomheter.

- Det skal skiltes på samisk i alle kommunale/offentlige bygg, kontorer og kjøretøy.
- Det skal legges til rette for at samiske navn, stedsnavn, adresser osv. registreres korrekt i kommunens arkiv- og postsystem, og i virksomhetene.

- Samisk skal synliggjøres i nasjonalparken, i våre naturreservater, på venterom, fellesarenaer, møterom og i resepsjonene i de kommunale virksomheter.

Pkt 3: Kompetanseutvikling i samisk språk i Røyrvik kommune

Røyrvik kommune er etter *Samelovens språkregler § 3-7 forpliktet til å legge forholdene til rette slik at ansatte får permisjon med lønn for å lære samisk.*

- Røyrvik kommune skal ha ansatte med samisk språkkompetanse som har ansvaret for koordinering av samisk språk- og kulturtiltak internt i organisasjonen.
- Ansatte i Røyrvik kommune skal få tilbud om samisk opplæring. Ansatte i Røyrvik kommune skal ha muligheter til å delta på kurs og seminarer innen samisk språk, kultur og annen relevant opplæring.
- Kunnskaper i samisk språk, kultur og samfunnsliv skal vektlegges som en tilleggs kvalifikasjon ved utlysning av ledige stillinger når kandidatene ellers står likt.

Pkt 4: Individuelle kirkelige tjenester

Etter Samelovens språkregler § 3-6 har enhver rett til individuelle kirkelige tjenester på samisk i Den norske kirkes menigheter i forvaltningsområdet.

Pkt. 5 Utvidet rett til bruk av samisk i helse- og sosialsektoren

Den som ønsker å bruke samisk for å ivareta egne interesser ovenfor lokale og regionale offentlige helse- og sosialinstitusjoner i forvaltningsområdet har rett til å bli betjent på samisk

- Fordele samisk kompetanse på ulike vakter og turnuser
- Hjemmetjenesten hol samiske brukere foretas av personell med samisk språk- og kulturkompetanse.
- Det skal tilbys tolk ved konsultasjoner innen helsevesenet og med saksbehandlere

Pkt. 5b Utvidet rett til bruk av samisk innen naturforvaltning.

Den som ønsker å bruke samisk for å ivareta egne interesser ovenfor lokale og regionale offentlige naturforvaltningsmyndigheter i språk-forvaltningsområdet, har rett til å bli betjent på samisk.

Artikkel 5: Utviklingsdel

Kriterier for måloppnåelse:

- Kommunen arrangerer språkutviklingsaktiviteter til barn og unge i barnehage/ skoler og/ eller som et fritidstilbud.
- Kommunen tilbyr samiske språklige tiltak til befolkningen.

Utviklingsdelen skal brukes til tiltak som vil styrke og utvikle samisk språk i Røyrvik kommune. Røyrvik kommune vil prioritere følgende strategier i avtaleperioden:

- Skape flere samiske språkarenaer – både ute og inne, i kommunen
- Motivere til å skaffe seg økt kunnskap innen samisk språk og kultur
- Synliggjøre, vitalisere og utvikle samisk språk og kultur
- Drive språkstimulering og kulturaktiviteter på skole og barnehage
- Utvikle forskjellige arenaer der informasjon og kunnskap om samisk språk og –kultur blir formidlet til barn og unge både i barnehage og skole.
- Informere og motivere foreldre og barn til å bruke samisk og velge samisk som undervisningsspråk
- Utvikle identitetsskapende tiltak
- Videreføre eksisterende og utvikle nye dokumentasjons- og formidlingsprosjekt

Ovenfor nevnte strategier skal konkretiseres i 3 årig aktivitetsplan som skal knyttes opp mot denne samarbeidsavtalen.

Artikkel 6: Oppfølging og rapportering

Røyrvik kommune er forpliktet til å utarbeide en 3 årig aktivitetsplan, årlig rapport og regnskap til Sametinget i forhold til målene som er satt i denne samarbeidsavtalen, i henhold til gjeldende regelverk.

Partene skal ha kontinuerlig kontakt og gjennomgå avtalens oppfølging og status.

Artikkel 7: Gyldighet og endring

Samarbeidsavtalen fra forrige periode var gjeldende var fra 2013 til 2015. Denne midlertidige avtalen er gjeldende fram til nye kommunekategorier og eventuelle kostnadsmodeller er på plass. Vi viser til sak SD 052/17 Kommunekategorier— Samisk Språkområde der kommunekategoriene ble vedtatt.

Denne avtalen ble inngått ved vedtak i sametingsrådet i sak _____ og i Røyrvik kommune i sak _____. Endring av denne samarbeidsavtalen mellom Røyrvik kommune og Sametinget kan bare foretas av partene i fellesskap.

Guovdageaidnu 20.12.18

Sametingspresident

RØYRVIK 10/1-19

Ordfører

Følgende lover, retningslinjer og dokumenter danner grunnlaget for denne samarbeidsavtalen:

- Samelovens språkregler
- Kommuneloven, (någjeldende og vedtatt ny lov)
- Naturmangfoldloven
- Lov om stadnavn
- Sametingets vedtak i sak 011/11 Nye tildelingskriterier for tildeling av tospråklighetsmidlene.
- Sametingets gjeldende budsjett
- Sametingets vedtak i sak SD 052/17 Kommunekategorier – Samisk språkområde der kommunekategoriene
- Forskrift 2003-01-07-13 til samelovens språkregler § 3. Utvidelse av virkeområdet. «Reglene i sameloven § 3-2, § 3-3 andre ledd, § 3-7 og § 3-11 gjelder også for Direktoratet for naturforvaltning og Universitetet i Tromsø.»